

Дослідження впливу радіоактивного забруднення на величину спор деяких видів грибів

Н.С. Зарубіна

Інститут ядерних досліджень НАН України

Дослідження впливу радіаційного фактору на довжину спор грибів різних видів проводяться, починаючи з 1999 р. на територіях з різним рівнем радіоактивного забруднення ґрунтів (зона відчуження ЧАЕС та територія Київської обл. поза зоною). Виміри одного з найбільш стабільних морфологічних показників грибів – довжини спор – проводяться у таких видах: білий гриб, масляк звичайний, свинуха тонка та зеленушка. Також досліджується питома активність ^{137}Cs у зразках плодових тіл грибів.

Було встановлено, що довжина спор білого гриба й масляка звичайного на більшості полігонів має розміри менші, ніж стандартні. Для порівняння вимірювалася довжина спор білого гриба, відібраного на незабруднених у результаті аварії на ЧАЕС територіях. У цих зразках відхилення довжини спор від стандартної не спостерігається.

У свинухи тонкої зафіксовано як перевищення стандартної довжини спор, так і відхилення в меншу сторону. Причому для цього виду є характерним відхилення довжини спор від стандартних на територіях з різним рівнем радіоактивного забруднення ґрунтів.

Спори зеленушки на всіх територіях співпадають із стандартними.

Дослідження довжини спор грибів на забруднених територіях на протязі вегетаційного сезону показали, що існує видова залежність довжини спор від сезону (від коливання питомої активності ^{137}Cs у зразках плодових тіл). Для масляка звичайного ця залежність обернено пропорційна; для білого гриба – залежність пряма.

Для свинухи тонкої сезонні коливання довжини спор не виявлені.

Плодові тіла зеленушки з'являються тільки восени. Імовірно, саме короткий вегетаційний період не дозволив виявити якихось закономірностей у розмірах спор цього виду.